

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ АКАДЕМІЇ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ
РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР З НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ
ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЕЖАВНІ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ
ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В.Н. КАРАЗІНА
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
БЛЮЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТУ МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ**

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

**Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної
конференції
(11 грудня 2019 р.)**

Полтава 2019

УДК 35.07/08 (1-21) (477)
М65

Редакційна колегія:

Лозинська Т.М. – завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Полтавської державної аграрної академії, д.держ.упр., професор (*відповідальний редактор*);

Дорофєєв О.В. – професор кафедри публічного управління та адміністрування Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., доцент (*заступник відповідального редактора*).

М65 *Місцеве самоврядування в Україні: теорія та практика* : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 11 грудня 2019 року. / за заг. ред. Т.М. Лозинської, О.В. Дорофєєва. Полтава : ПДАА, 2019. 204 с.

У матеріалах конференції висвітлені результати наукових досліджень з актуальних проблем місцевого самоврядування і пошуку шляхів їх розв'язання за тематичними напрямками: «Розвиток нормативно-правової бази місцевого самоврядування», «Управління розвитком територіальних громад: проблеми та перспективи», «Соціальна основа місцевого самоврядування», «Місцеве самоврядування та бізнес-середовище», «Формування місцевих бюджетів», «Політичні аспекти функціонування самоврядної влади».

Для наукових, науково-педагогічних працівників, аспірантів, теоретиків і практиків публічного управління та адміністрування, представників органів влади, громадських діячів України, а також усіх, хто досліджує питання трансформації управління місцевим розвитком в умовах децентралізації влади.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

<i>Яковлева О.С.</i> Удосконалення інформаційного висвітлення роботи органів місцевого самоврядування	99
---	----

СЕКЦІЯ 3. СОЦІАЛЬНА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

<i>Арбузова Т.В.</i> Міжнародний досвід державної підтримки інфраструктури сільської місцевості	103
<i>Дудник Д.О.</i> Соціальна інфраструктура регіонів України	108
<i>Лобунець В.І.</i> Місце органів місцевого самоврядування у розвитку соціальної сфери	110
<i>Ситник А.П., Клименко А.В.</i> Реалізація соціальних функцій місцевого самоврядування як чинник його позитивного іміджу	113
<i>Сокольська Т.В.</i> Соціальна відповідальність органів місцевого самоврядування в розвитку сільських територій	117
<i>Шупта І.М.</i> Роль та місце моральної компоненти в інформаційній структурі здоров'я державного службовця	120
<i>Явтушенко С.П.</i> Система партнерської взаємодії між закладом загальної середньої освіти та органами місцевого самоврядування ...	124

СЕКЦІЯ 4. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ ТА БІЗНЕС- СЕРЕДОВИЩЕ

<i>Гнаток Є.М.</i> Вдосконалення управління зовнішньоекономічною діяльністю на регіональному рівні	130
<i>Дика О.С., Войтенко О.А.</i> Управління природоохоронною діяльністю на місцевому рівні	133
<i>Іванова Л.С., Білик О.В.</i> Державно-приватне партнерство – основа розвитку підприємництва сільських територій	137

службовець змушений діяти в умовах, наближених до екстремальних. На нашу думку, проблема вдосконалення діяльності державних службовців повинна розглядати комплексно, в нерозривному зв'язку з морально-етичними аспектами.

Список використаних джерел:

1. Здоров'я людини як багатоаспектна проблема / В. Гриценко та ін. *Вісник національної академії наук*. 2006, № 6. С. 51-56.

2. Морально-етичні засади розвитку державної служби України: європейський та вітчизняний досвід : наукова розробка / С.М. Серьогін та ін. ; за заг. та наук. ред. проф. С.М. Серьогіна. Київ : НАДУ, 2008. 48 с.

3. Серьогін С.М., Соколовський С.І., Шипко А.Ф. Психологічне здоров'я як фактор ефективності професійної діяльності державного службовця: зарубіжний досвід. URL: <http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2009-02/09ssmszd.pdf>. (дата звернення 28.09.2019).

Явтушенко С.П.,

здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» факультету економіки та менеджменту Полтавської державної аграрної академії; заступник директора з навчально-виховної роботи Наукового ліцею №3 Полтавської міської ради, м. Полтава, Україна

СИСТЕМА ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Підвищення якості і конкурентоспроможності української освіти, вирішення стратегічних завдань, що стоять перед Національною системою освіти у нових економічних і соціокультурних умовах, інтеграції її в європейський і світовий освітній простір об'єктивно зумовлюють роль оптимальної

моделі управління освітою та громадського самоврядування та пошуку системи партнерської взаємодії між закладом загальної середньої освіти (ЗЗСО) та органами місцевого самоврядування.

У Національній доктрині розвитку освіти звертається увага на розробку своєрідних управлінських моделей із залученням до цього громадян та фахівців для підвищення гнучкості, демократичності управління та надання йому державно-громадського чи громадсько-державного характеру [1]. Відтак державна політика в галузі освіти України спрямовується на підсилення ролі органів місцевого самоврядування, активізацію участі батьків, піклувальних рад, меценатів, громадських організацій, фондів, засобів масової інформації в освітній, науково-методичній, економічній діяльності освітніх закладів, прогнозування їх розвитку, оцінці якості освітніх послуг.

Нова українська школа сьогодення покликана надати учням не тільки певні знання, уміння та навички, а й виховати соціально адаптовану та громадсько-орієнтовану особистість [2], яка після здобуття загальної середньої освіти успішно реалізуватиме свої здібності та втілюватиме життєві мрії. Виконання такого складного суспільного замовлення потребує, передусім, переорієнтації усіх учасників освітнього процесу на нові взаємовідносини, оптимізацію внутрішніх і зовнішніх ресурсів та пошуку нових форм взаємодії школи з її соціокультурним оточенням: міською (сільською) радою, підприємствами, організаціями, дошкільними і позашкільними навчальними закладами, культурно-освітніми і релігійними установами, батьківською громадськістю.

Проблему соціальної взаємодії ЗЗСО та інших суспільних інституцій досліджують В. Громовий, В. Давидов, В. Жуков, О. Кузьменко, Р. Скрипка, В. Скуратівський (соціальне партнерство в освіті); М. Ворон, Л. Даниленко, Ю. Кавун, Н. Софій, Л. Ткаченко (громадсько-активна школа: партнерство) та ін. Проте, ураховуючи, що суспільство неоднорідне, не завжди партнерські відносини можливі між освітою і різними суспільними інституціями [3].

Поняття «партнерство» у сфері освіти нині тлумачиться дуже широко, але найбільш поширеним є розуміння партнерства як об'єднання зусиль осіб або організацій для вирішення загальних

проблем або для досягнення значущої для всіх мети. Партнерство сприяє формуванню необхідних умов, за яких створюється реальний механізм взаємодії інститутів громадянського суспільства, надається можливість регулювати, запобігати або вирішувати соціальні конфлікти та формувати соціальний мир і згоду у громаді [4].

Новий Закон України «Про освіту» [5] суттєво змінює систему управління освітою. Істотно розширюється автономія шкіл та інших закладів освіти, зменшується кількість нормативних документів і обсяг державного регулювання, а функції органів управління з керування закладами зміщуються у бік розроблення та забезпечення реалізації освітньої політики, збирання статистичних даних, побудови прогнозів і підготовки документів стратегічного прогнозування. Паралельно відбуваються інші законодавчі зміни, пов'язані з децентралізацією, реформуванням державного управління і місцевого самоврядування тощо.

Закон України «Про загальну середню освіту» у редакції від 2017 року [6] передбачає додаткові повноваження місцевих органів управління освітою, зокрема, затвердження статутів державних та комунальних ЗЗСО (ст. 9, ч. 5) та здійснення державного нагляду (контролю) у галузі загальної середньої освіти разом з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти (ст. 40, ч. 2).

Закон України «Про місцеве самоврядування» [7] надає виконавчим органам сільських, селищних, міських рад, зокрема, такі повноваження:

- управління закладами освіти, які належать територіальним громадам або передані їм, організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення (ст. 22.а.1);

- забезпечення здобуття повної загальної середньої, професійно-технічної освіти у державних і комунальних загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах, вищої освіти у комунальних вищих навчальних закладах, створення необхідних умов для виховання дітей, молоді, розвитку їх здібностей, трудового навчання, професійної орієнтації, продуктивної праці учнів, сприяння діяльності

дошкільних та позашкільних навчально-виховних закладів, дитячих, молодіжних та науково-просвітницьких організацій (ст. 22.а.2);

– створення при загальноосвітніх навчальних закладах комунальної власності фонду загальнообов'язкового навчання за рахунок коштів місцевого бюджету, залучених з цією метою на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також коштів населення, інших джерел; контроль за використанням коштів цього фонду за призначенням (ст. 22.а.3);

– організація медичного обслуговування та харчування у закладах освіти, культури, фізкультури і спорту, оздоровчих закладах, які належать територіальним громадам або передані їм (ст. 22.а.6).

Ці повноваження не повністю збігаються але загалом не суперечать повноваженням місцевих рад, визначених Законом «Про освіту» [5]. Зокрема, ст. 66 Закону надають місцевим радам право засновувати заклади освіти і, як наслідок, зазначені вище повноваження засновника з управління закладом.

У Законі «Про освіту» [5] (як і в діючих освітніх законах) фігурує громадське самоврядування в закладах освіти - як можливість для учасників освітнього процесу брати участь в управлінні закладами освіти у межах, визначених законодавством.

Органами громадського самоврядування закладу освіти є:

– загальні збори (конференція) колективу закладу освіти (ст.28) – колегіальний орган;

– педагогічна (або вчена) рада (ст.27) – колегіальний орган;

– наглядова (або піклувальна) рада (ст.29) – орган громадського нагляду.

Орган громадського самоврядування має повноваження, що визначені законами (ст.28, пп.1,5 проекту Закону «Про освіту»).

У закладі освіти може діяти:

– самоврядування працівників закладу освіти (колегіальним органом громадського самоврядування закладу освіти є загальні збори (конференція) колективу закладу освіти);

– самоврядування здобувачів освіти (у закладі освіти утворюються органи учнівського самоврядування. Основні повноваження, порядок формування і роботи органів учнівського самоврядування визначаються установчими документами закладу освіти відповідно до законодавства;

– батьківське самоврядування (крім закладів вищої освіти та закладів вищої професійної освіти) (колегіальним органом батьківського самоврядування закладу освіти є батьківська рада).

Отже, можна зазначити, що система управління освітою на місцевому рівні найближчим часом має істотно змінитися. Ці зміни мають привести повноваження місцевих органів управління у відповідність до чинного Закону України «Про освіту» та інших законів, а можливо, змінити не тільки їх функції, але і структуру цих органів з метою створення дієвої результативної системи партнерської взаємодії між закладом загальної середньої освіти та органами місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Національна доктрина розвитку освіти : Указ Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347/2002 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/347/2002> (дата звернення: 09.12.2019).

2. Нова українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/pova-ukrainska-shkola> (дата звернення: 09.12.2019).

3. Скрипка В.І. Соціалізація учнівської молоді в умовах розбудови національної школи (соціально-філософський аналіз) : автореф. ... дис. канд. філос. наук : 09.00.11. Київ, 1994. 17 с.

4. Ткаченко Л.М. Стандарти громадсько активної школи: партнерство : навчально- методичний посібник / під. заг. ред. Л.І. Даниленко. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 42 с.

5. Про освіту : Закон України від від 09.08.2019 р. № 2145-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 09.12.2019).

6. Про загальну середню освіту : Закон України від 05.03.2017 р. №651-XIV / Верховна Рада України. URL:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/651-14/ed20170305> (дата звернення: 09.12.2019).

7. Про місцеве самоврядування : Закон України від 01.01.2020 р. №280/97-ВР / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 02.01.2020).